

KILDER OG METODER STATISTIK BASERET PÅ NATIONALBANKENS FORVENTNINGSUNDERSØGELSE

Finansiell Statistik
Penge-, bank- og nationalregnskabsstatistik

Senest revideret:
20. oktober 2026

Statistik baseret på Nationalbankens Forventningsundersøgelse

0 Administrative oplysninger om statistikproduktet

1 Indhold

2 Tid

3 Pålidelighed og usikkerhed

4 Sammenlignelighed

5 Tilgængelighed

6 Supplerende dokumentation

0 ADMINISTRATIVE OPLYSNINGER OM STATISTIKPRODUKTET

0.1 Navn

Nationalbankens Forventningsundersøgelse (NFU)

På nuværende tidspunkt offentliggøres følgende tabeller:

- [DNNFU1](#): Forventning til ændring i egen indkomst.
- [DNNFU2](#): Opfattelse af og forventning til inflation.
- [DNNFU3](#): Forventning til tilbudt rente på hhv. opsparing og banklån.
- [DNNFU4](#): Forventning til ændring i forbrug.
- [DNNFU5](#): Opfattelse af og forventning til ændring i boligpriser.

Dette dokument er en fælles dokumentation af de ovennævnte tabeller.

0.2 Emnegruppe

Forventningsundersøgelse

Inflation

Boligmarked

Renter

Forbrug

Indkomst

0.3 Ansvarlig myndighed, kontor, person mv.

Danmarks Nationalbank, Finansiell Statistik, Penge-, bank- og nationalregnskabsstatistik.

Signe Skovgaard Klysner, tlf. 33 63 68 98

e-mail: skl@nationalbanken.dk

Stine Ludvig Bech, tlf. 33 63 60 40

e-mail: slb@nationalbanken.dk

0.4 Formål og historie

Formålet med offentliggørelsen af de aggregerede statistikker baseret på Nationalbankens Forventningsundersøgelse er at belyse udviklingen i den danske befolknings opfattelser af og forventninger til centrale økonomiske forhold.

Forventninger til fremtiden har betydning for, hvordan husholdninger forbruger, sparer op, låner og investerer, og undersøgelsen understøtter derfor Nationalbankens analyser af og prognoser for dansk økonomi.

Nationalbanken Forventningsundersøgelse gennemføres månedligt, første gang i oktober 2024. Statistik baseret på forventningsundersøgelsens resultater offentliggøres fra oktober 2026.

0.5 Brugere og anvendelsesområder

Undersøgelsens resultater indgår som et supplement til øvrige data, som Nationalbanken bruger til at udarbejde analyser om dansk økonomi. Data kan desuden anvendes af ministerier, myndigheder, forskere, finansielle virksomheder, medier og andre med interesse for husholdningernes økonomiske forventninger. De offentliggjorte tidsrækker kan blandt andet bruges til at følge udviklingen i forventninger til indkomst, inflation, renter, forbrug og boligpriser.

0.6 Kilder

Grundlaget er en månedlig spørgeskemaundersøgelse blandt personer med bopæl i Danmark, som er fyldt 18 år. Danmarks Statistik udtrækker hver måned en tilfældig stikprøve på 6.000 nye personer fra et opdateret befolkningsregister. Invitationer udsendes via Digital Post, og spørgeskemaet besvares online. Besvarelserne overføres efterfølgende til Danmarks Datavindue, hvor de opbevares og behandles i et sikkert projektmiljø. Registeroplysninger fra Danmarks Statistik anvendes ved udtræk af stikprøven til beregning af vægte og til berigelse af besvarelse med sociodemografiske variable.

Undersøgelsen indeholder desuden en roterende panelkomponent. Personer, som har gennemført undersøgelsen, inviteres igen i samme kalendermåned året efter. Respondenter kan højst deltage to gange. Formålet er at muliggøre analyser af ændringer i forventninger på individniveau over tid. Paneldeltagere indgår ikke i de offentliggjorte hovedserier, men anvendes til analyse- og forskningsformål.

Spørgeskemaet kan findes her ([link](#)).

0.7 Hjemmel

Invitationer til forventningsundersøgelsen (NFU) udsendes via Digital Post. Danmarks Nationalbank er som offentlig myndighed berettiget til at anvende Digital Post til kommunikation med borgere, der er tilsluttet ordningen. Udsendelsen sker som led i Nationalbankens analysearbejde vedrørende dansk økonomi og husholdningernes forventninger. Deltagelse i undersøgelsen er frivillig.

0.8 Respondentbyrde

Deltagelse er frivillig. Spørgeskemaet vurderes til at tage knap 10 minutter at udfylde. I nogle perioder forekommer der ekstra spørgsmål i slutningen af spørgeskemaet, som forlænger tiden, det tager at svare. De ekstra spørgsmål er ikke en del af denne statistik. Hver person i den månedlige stikprøve inviteres som udgangspunkt højst én gang inden for en femårig karensperiode på tværs af Nationalbankens spørgeskemaundersøgelser. Personer i panelkomponenten

inviteres dog én yderligere gang i samme kalendermåned året efter deres første gennemførte besvarelse. Spørgeskemaet er internetbaseret, og respondenterne kan springe spørgsmål over og genoptage en påbegyndt besvarelse.

1 INDHOLD

1.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken omfatter månedlige opgørelser af udvalgte resultater fra Nationalbankens Forventningsundersøgelse inden for fem hovedområder:

- Forventning til ændring i egen **indkomst**.
- Opfattelse af og forventning til **inflationen**.
- Forventning til tilbudte **renter** på hhv. opsparing og banklån på størrelse med egen månedsindkomst.
- Forventning til ændring i **forbrug**.
- Opfattelse af og forventning til ændring i **boligpriser**.

Til hver af de ovenstående områder hører en tabel med en til tre indikatorer. For hver tabel offentliggøres aggregerede resultater for alle personer, samt serier hvor resultaterne er fordelt efter alder, køn, indkomstgruppe og region.

For hver indikator offentliggøres den interpolerede median samt et spredningsmål (nedre og øvre kvartil).

1.2 Statistiske begreber

Populationen er baseret på det senest offentliggjorte registerdata og består af personer på 18 år eller derover med bopæl i Danmark. Den månedlige offentliggørelse er baseret på besvarelser i den ordinære stikprøve. Paneldeltagere indgår ikke i de offentliggjorte hovedserier for at reducere selektion, men kan anvendes til analyser på individniveau.

Besvarelserne vægtes ved iterativ proportional tilpasning (raking), så den vægtede respondentgruppe afspejler befolkningen efter alder (under 40 år, 40-59 år, over 60 år), køn, indkomstkvarter, region og uddannelse (ufaglært, faglært og videregående uddannelse).

Befolkningen, som vægtene kalibreres til, opdateres hvert år i januar og er bestemt på baggrund af et gennemsnit for de seneste tre år. Personer indgår i vægte og besvarelser, når minimum ét spørgsmål er besvaret. Det vil også sige, at der ikke bliver slettet eller omkodet ekstreme besvarelser modtaget i Nationalbankens Forventningsundersøgelse.

Nedenfor fremgår en beskrivelse af de offentliggjorte indikatorer, datatyper og populationsafgrænsning.

Indikator

- Indkomst

- 1) *Forventning til ændring i egen indkomst (de næste 12 mdr.)*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Hvor mange procent tror du, at din samlede indkomst målt i kroner vil [stige/falde]? Giv dit bedste bud."

- Inflation

- 1) *Opfattelse af inflationen (de seneste 12 mdr.)*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Hvad tror du, at [inflationen/deflationen] var over de seneste 12 måneder i procent? Giv dit bedste bud."

- 2) *Forventning til inflationen (de næste 12 mdr.)*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Hvad tror du, at [inflationen/deflationen] vil være målt over de næste 12 måneder i procent? Giv dit bedste bud."

- 3) *Forventning til inflationen (om 3 år)*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Hvad tror du, at den årlige [inflation/deflation] vil være om tre år i procent? Giv dit bedste bud."

- Renter

- 1) *Forventning til tilbudt rente på opsparing på størrelse med egen månedsindkomst*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Forestil dig, at du skulle sætte nogle penge i banken (omkring en

månedss indkomst) på en konto efter eget valg. Hvilken rente tror du, at din bank ville tilbyde dig?"

- 2) *Forventning til tilbudt rente på banklån på størrelse med egen månedsindkomst*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Forestil dig, at du skulle låne nogle penge i et år (omkring en måneds indkomst) fra din bank for at finansiere fx en uforudset udgift. Hvilken rente tror du, at du skulle betale?"

- Forbrug

- 1) *Forventning til ændring i forbrug (de næste 12 mdr.)*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Hvor mange procent tror du, at det beløb, du samlet bruger på forbrug, vil [stige/falde] de næste 12 måneder sammenlignet med de seneste 12 måneder?"

- 2) *Forventning til ændring i forbrug (om 3 år)*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Hvor mange procent tror du, at dit samlede årlige forbrug [beløb] vil være [steget/faldet] om 3 år sammenlignet med de seneste 12 måneder?"

- Boligpriser

- 1) *Opfattelse af ændring i boligpriser i egen kommune (de seneste 12 mdr.)*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Hvor mange procent tror du, at gennemsnitsprisen på boliger i din kommune er [steget/faldet]? Giv dit bedste bud."

- 2) *Forventning til ændring i boligpriser i egen kommune (de næste 12 mdr.)*

Indikatoren er baseret på spørgsmålet: "Hvor mange procent tror du, at gennemsnitsprisen på boliger i din kommune vil [stige/falde]?"

Datatype

- *Median*: Den 50. percentil beregnet på de kvantitative besvarelser. Vi offentliggør medianen for de forskellige tidsserier som det centrale mål. Medianen er et robust mål, som er mindre følsomt overfor ekstreme værdier, end fx gennemsnittet. Medianen er interpoleret, blandt andet fordi besvarelser ofte samler sig omkring hele tal. For at udregne den interpolerede median antages, at der er en underliggende, kontinuert fordeling af de observerede svar, som svarer til en såkaldt midterfordeling. Det antages, at der er en lineær sammenhæng mellem de to værdier tættest på medianen og ved interpolering mellem disse, bestemmes den interpolerede værdi.¹
- *Nedre kvartil*: Den 25. percentil beregnet på de kvantitative besvarelser. Denne er interpoleret efter samme metode som medianen.
- *Øvre kvartil*: Den 75. percentil beregnet på de kvantitative besvarelser. Denne er interpoleret efter samme metode som medianen.

Population

Alle besvarelser sammenkobles med registerdata i Danmarks Datavindue. Registerdata er op til 2 år forsinket, hvilket betyder, at de oplysninger, som besvarelserne kobles sammen med, ikke nødvendigvis er helt opdaterede.

Populationen kan opsplittes på følgende karakteristika knyttet til den person, der besvarer:

- *Alder*: Splittet op på, om personen er:
 1. Til og med 39 år
 2. Mellem 40 år og 59 år
 3. Fra og med 60 år
- *Køn*: Splittet op på, om personen er registreret som:
 1. Kvinde
 2. Mand
- *Indkomst*: Splittet op på, om personen ligger i den:

¹ Dette gøres ved at benytte Stata-modul "iquantile" (Cox, N. J. (2009). *IQUANTILE: Stata module to calculate interpolated quantiles* (Statistiske softwarekomponenter S456992). Boston College Department of Economics. Hentet fra Boston College RePEc (Revideret 2021)).

1. Laveste indkomstgruppe (indkomsttertil)
 2. Mellemste indkomstgruppe (indkomsttertil)
 3. Højeste indkomstgruppe (indkomsttertil)
- *Region*: Splittet op på, om personen har adresse i:
 1. Region Nordjylland
 2. Region Midtjylland
 3. Region Syddanmark
 4. Region Østdanmark
 5. Region Hovedstaden
 6. Region Sjælland

1.3 Fortrolighed

Oplysninger behandles fortroligt. De indsamlede besvarelser overføres til, opbevares og analyseres i et sikkert projektmiljø i Danmarks Datavindue, hvorigennem Danmarks Nationalbank kan tilgå data i pseudonymiseret form. Offentliggørelsen sker alene på aggregeret niveau. Opgørelser for befolkningsgrupper offentliggøres kun, når de kan formidles uden at kompromittere respondenternes fortrolighed. Af den grund offentliggøres data kun for en skæring, hvis den er baseret på mindst 60 observationer.

2 TID

2.1 Referenceperiode

Referenceperioden er den måned, som besvarelsen henføres til. Dvs. den måned, hvor besvarelsen afsluttes.

2.2 Udgivelsestid

Statistikken offentliggøres 10. bankdag efter referenceperioden. Det betyder fx at data for oktober offentliggøres den 10. bankdag i november. De konkrete offentliggørelsestidspunkter fremgår af [Nationalbankens udgivelseskalender](#).

2.3 Punktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

3 PÅLIDELIGHED OG USIKKERHED

3.1 Samlet pålidelighed

Statistikken er baseret på en tilfældig stikprøve fra et opdateret befolkningsregister og på en spørgeramme, der er udviklet med inspiration fra internationalt etablerede forventningsundersøgelser. Den samlede svarprocent er omkring 26 pct. Da deltagelse er frivillig, er den rå respondentgruppe ikke fuldt repræsentativ for befolkningen. Vægtning reducerer observerbare skævheder, men kan ikke nødvendigvis korrigere for alle forskelle mellem respondenter og ikke-respondenter.

For at understøtte pålideligheden i de aggregerede tidsserier, offentliggøres skæringer kun, hvis der er minimum 60 observationer. For at belyse variationen i svarene, offentliggøres spredningsmål sammen med medianen.

3.2 Usikkerhedskilder

De væsentligste usikkerhedskilder er stikprøveusikkerhed, bortfald, målefejl og forskelle i respondenternes forståelse af spørgsmål og økonomiske begreber. Svarene er subjektive vurderinger og forventninger. De skal derfor ikke fortolkes som prognoser for den faktiske økonomiske udvikling. Nogle respondenter angiver meget høje eller lave værdier, og mange svar samler sig omkring heltal. Vægtningen korrigerer for skævheder på de anvendte kalibreringsdimensioner², men ikke for øvrige forskelle. Resultater baseret på få besvarelser, herunder visse undergrupper, er mere usikre.

3.3 Tal for usikkerhed

Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

4 SAMMENLIGNELIGHED

² Se også afsnit 1.2.

4.1 Sammenlignelighed over tid

Tidsserierne begynder i oktober 2024. Spørgeskema, udvælgelse, udsendelsesplan og statistisk behandling er tilrettelagt ensartet på tværs af måneder for at understøtte sammenlignelighed over tid. Ændringer i spørgeskema, population, vægtning eller opgørelsesmetode, som har betydning for sammenligneligheden, dokumenteres i tilknytning til statistikken.

4.2 Sammenlignelighed med anden statistik

Nationalbankens Forventningsundersøgelse er udviklet med inspiration fra internationale institutioner³. Forskelle i spørgeformulering, referenceperiode, stikprøvedesign og statistisk behandling betyder, at niveauer ikke uden videre kan sammenlignes direkte. Danmarks Statistiks Forbrugerforventningsundersøgelse indeholder beslægtede spørgsmål, men spørger blandt andet til prisændringer, mens Nationalbankens Forventningsundersøgelse spørger direkte til inflation og giver en kort definition af begrebet. Udviklingen i serierne kan derfor være mere sammenlignelig end niveauerne.

4.3 Forhold mellem foreløbige og endelige tal

De offentliggjorte tal beregnes på baggrund af de besvarelser, der er tilgængelige ved produktionstidspunktet og betragtes derfor som endelige på offentliggørelsestidspunktet.

5 TILGÆNGELIGHED

5.1 Distributionskanaler

Offentliggøres månedligt på:

www.nationalbanken.dk

<https://nationalbanken.statistikbank.dk/>

www.statistikbanken.dk

5.2 Grundmateriale: Lagring og anvendelsesmuligheder

³ Se blandt andet Federal Reserve Bank of New Yorks Survey of Consumer Expectations og Den Europæiske Centralbanks Consumer Expectations Survey.

Grundmaterialet består af spørgeskemabesvarelser og tilknyttede registeroplysninger. Data opbevares i et sikkert projektmiljø i Danmarks Datavindue og anvendes af Danmarks Nationalbank til statistik, analyse og forskning inden for de gældende regler for databeskyttelse og fortrolighed. Adgang til mikrodata gives ikke via Statistikbanken. Muligheder for forskeradgang følger de til enhver tid gældende regler og adgangsordninger hos Danmarks Statistik.

5.3 Dokumentation

En uddybende dokumentation af spørgeskemadesign, stikprøve, dataindsamling og repræsentativitet offentliggøres på Nationalbankens hjemmeside ([link](#)).

5.4 Øvrige oplysninger

Der foreligger ingen øvrige oplysninger.

6 SUPPLERENDE DOKUMENTATION

Spørgeskemaet og den uddybende metodedokumentation findes på Nationalbankens hjemmeside.